

Montering og bruk av stillas

Et stillas må oppfylle krav til styrke, stabilitet, funksjonalitet og sikkerhet for at det skal være forsvarlig å bruke. Sjekk hva dere som arbeidsgivere må ha på plass før og underveis i stillasarbeidet.

- [Hva er arbeidsgivers ansvar?](#)
- [Hva er opplæringskravene?](#)
- [Kartlegg og vurder risiko](#)
- [Hvordan montere, bruke og demontere stillas](#)
- [Kontroll og vedlikehold av stillas](#)
- [Mer informasjon og regelverk](#)

Hva er arbeidsgivers ansvar?

Arbeidsgivere skal blant annet

- kartlegge og risikovurdere stillasarbeidet
- sørge for at stillasmateriell har sertifikat eller typegodkjenning for stillastypen dere bygger
- kontrollere og vedlikeholde stillasmateriell, og destruere materiell som er skadet eller defekt
- sørge for opplæring av ansatte som skal montere, demontere, endre eller bruke stillas
- lage en detaljert monteringsveiledning for stillas som ikke monteres etter stillasets bruksanvisning (standardoppstilling)
- sørge for at stillaset har tilstrekkelig styrke, stabilitet, funksjonalitet og sikkerhet
- ivareta sikkerheten til brukere og andre som skal opp i stillaset, og til personer som oppholder seg rundt stillaset
- kontrollere stillaset regelmessig, og merke det med skilt som viser om stillaset er godkjent eller ikke godkjent for bruk

Hva er opplæringskravene?

For å ivareta sikkerheten til både de som bygger stillas, og de som skal arbeide i stillas, må arbeidsgiver sørge for at arbeidstakere har fått opplæringen de trenger:

- For stillas som er lavere enn to meter, gjelder [de generelle kravene til opplæring](#) i arbeidsmiljøloven.
- For stillas som er høyere enn to meter, er det egne krav om opplæring ved montering, demontering, endring og kontroll, avhengig av høyden på stillaset.
- For spesielle stillaskonstruksjoner eller endring av systemstillas er det krav om tilleggsopplæring.
- For arbeidstakere som bruker stillas som arbeidsplattform, er det krav om grunnleggende opplæring i stillaset som skal brukes.

Opplæringen skal være fullført før arbeidet starter.

Dersom en arbeidstaker har fullført opplæring før 2016, skal de i utgangspunktet ikke måtte ta opplæringen på nytt. I slike tilfeller er det arbeidsgiver som må vurdere om arbeidstakerens opplæring tilfredsstillende dagens krav.

Opplæringskrav ved montering, demontering, endring og kontroll

Alle som arbeider med montering, demontering, endring, vedlikehold og kontroll av stillas høyere enn to meter, skal kunne dokumentere at de har fått opplæring for

- stillastypen (systemstillas eller rullestillas)
- høyden på stillaset (opp til øverste stillasgolv)
- stillasets kompleksitet (for eksempel spesielle stillaskonstruksjoner og endringer av systemstillas)

Jo høyere stillaset er, desto strengere er kravene til både teoretisk og praktisk opplæring.

Hva skal opplæringen inneholde?

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstaker får teoretisk opplæring og praktisk øvelse under tilsyn og veiledning av en kvalifisert person.

Opplæring for alle typer stillas og stillaskonstruksjoner skal inkludere en gjennomgang av farer som kan oppstå i forbindelse med stillasarbeidet og stillaset som brukes. Opplæringen skal blant annet inneholde:

- sikkerhet ved, og forståelse for, montering, demontering og endring av stillas
- tiltak for å redusere fallrisikoen for personer og gjenstander, for eksempel kantsikring og rekkverk
- krav til arbeid i høyden, for eksempel bruk av kollektiv fallsikring
- vedlikehold og vurdering av stillasmateriellet, for eksempel utsortering av uforsvarlig stillasmateriell, råte, korrosjon og sprekker
- sikkerhetstiltak i tilfelle værromslag som kan påvirke sikkerheten for stillaset
- stillasets tillatte belastninger
- vedlikehold og kontroll av stillas

Praktisk øvelse må inkludere

- montering, demontering, endring og kontroll av stillastypen og -høyden det blir gitt opplæring i, inkludert bruk av kollektive arbeids- og sikringsmetoder
- bruk av personlig verneutstyr (fallsikringsutstyr) og annet relevant sikringsutstyr mot fall under montering, demontering og endring av stillas
- redning i forbindelse med fall

[Se Arbeidstilsynets kommentar til forskrift om utførelse av arbeid § 17-2](#)

Opplæring for stillas fra to til fem meters høyde

Opplæringen skal inneholde minst

- 7,5 timer teoretisk opplæring
- 7,5 timer praktisk øvelse under tilsyn og veiledning av kvalifisert person

[Sjekk kravene i forskrift om utførelse av arbeid § 17-2](#)

Opplæring for stillas fra fem til ni meters høyde

Opplæringen skal inneholde minst

- 15 timer teoretisk opplæring
- 15 timer praktisk øvelse under tilsyn og veiledning av kvalifisert person

Sjekk kravene i forskrift om utførelse av arbeid § 17-3

Opplæring for stillas fra ni meters høyde

Opplæringen skal inneholde minst

- 36 timer teoretisk opplæring
- 72 timer praktisk øvelse under tilsyn og veiledning av kvalifisert person

Teoretisk opplæring må i tillegg inneholde

- forsvarlig montering av stillaskonstruksjoner
- styrke- og stabilitetsberegning

Praktisk opplæringen må i tillegg inneholde

- forsvarlig montering, demontering og endring av stillaskonstruksjoner
- hensyn til egen og andres helse og sikkerhet under montering
- hensyn til helse og sikkerhet for brukere av stillaset
- styrke- og stabilitetsberegninger

Sjekk kravene i forskrift om utførelse av arbeid § 17-4

Opplæringen må dokumenteres

Opplæringen skal dokumenteres med et kompetansebevis som viser

- navn og fødselsdato på personen som har fått opplæring
- innholdet i den teoretiske og praktiske opplæringen
- navn på virksomheten som har gitt opplæringen
- navn og signatur på personen eller personene som har gitt opplæringen

Også de som har fått opplæring for å bygge stillas over fem meter, i henhold til regelverket før 2016, må ha tilsvarende dokumentasjon.

Kompetansebevis eller dokumentasjon skal være tilgjengelig for verneombudet i virksomheten, og Arbeidstilsynet.

Hvem kan gi opplæring?

Kvalifiserte personer i egen virksomheten eller fra andre virksomheter kan gi opplæring. Det er arbeidsgivers ansvar å sørge for at personer som gir opplæring er kvalifiserte.

Med kvalifisert person menes noen som har fått teoretisk og praktisk opplæring etter følgende forskrifter:

- [forskrift om utførelse av arbeid § 17-2](#)
- [forskrift om utførelse av arbeid § 17-3](#)
- [forskrift om utførelse av arbeid § 17-4](#)

Alle som gir opplæring, skal ha et kompetansebevis som dokumenterer at de er kvalifiserte til å gi opplæring. Beviset skal inneholde

- navn på den kvalifiserte personen
- beskrivelse av den kvalifiserte personens teoretiske og praktiske opplæring og erfaring innen opplæringsbestemmelsene
- navn på virksomheten som har gitt personen opplæring
- navn og signatur på personen eller personene som har gitt opplæringen

Kompetansebeviset skal være tilgjengelig for verneombudet i virksomheten, og Arbeidstilsynet.

Tilleggsopplæring for spesielle stillaskonstruksjoner og endringer av stillas

Å montere stillas som avviker fra stillasets bruksanvisning, gjøre endringer på systemstillas eller bygge andre stillaskonstruksjoner, krever tilleggsopplæring.

Stillas som ikke monteres etter stillasets bruksanvisning (standardoppstilling)

Når stillaset endres eller ikke monteres slik bruksanvisningen fra leverandøren viser, er opplæringskravet det samme som for stillaser fra ni meters høyde.

Kravet gjelder uansett høyde på stillaset.

Blanding av stillasmateriell

Dersom dere velger å montere stillas med blandet stillasmateriell fra ulike stillassystemer, har dere særlig ansvar for å vurdere risiko og forsvarlighet ved bruk av stillaset.

Stillaser som monteres med blandet stillasmateriell er ikke montert etter stillasets bruksanvisning. Opplæringskravet er derfor det samme som for stillaser fra ni meters høyde.

Bygging av trestillas

Å bygge stillaskonstruksjoner i trevirke krever spesiell kompetanse innen styrke- og stabilitetsberegning og byggeteknikk.

Opplæringskravet for trestillas innebærer den samme opplæringen som for stillas fra ni meters høyde, uansett høyde på trestillaset.

I tillegg er det krav om teoretisk og praktisk opplæring innen trestillas. Se kapittel 5 i [standard NS 9700-1:2016 \(standard.no\)](#) for mer informasjon om opplæring i bygging av trestillas.

Arbeidstilsynet aksepterer opplæring basert på dette kapittelet som tilstrekkelig tilleggsopplæring.

Utkragende og hengende stillas

Å bygge utkragende eller hengende stillaskonstruksjoner krever spesiell kompetanse innen styrke- og stabilitetsberegning og byggeteknikk.

Opplæringskravet for slike stillas innebærer den samme opplæringen som for stillas fra ni meters høyde, uansett høyde på stillaset.

I tillegg er det krav om egen teoretisk og praktisk opplæring for utkragende og hengende stillas. Se kapittel 5 i standard [NS 9700-1:2016 \(standard.no\)](#) for mer informasjon. Arbeidstilsynet aksepterer opplæring basert på dette kapittelet som tilstrekkelig tilleggsopplæring.

Er det krav om tilleggsopplæring for midlertidig inndecking av stillas?

Nei, det er ikke krav om tilleggsopplæring for inndecking av stillas. Det er likevel krav om at stillas dimensjoneres for å tåle tilleggsbelastninger som følge av inndecking.

Det er ikke krav om kompetansebevis eller dokumentasjon etter fullført tilleggsopplæring.

[Sjekk krav og les Arbeidstilsynets kommentarer i forskrift om utførelse av arbeid § 17-4](#)

Opplæring for alle som jobber i stillas

Arbeidsgiver skal sørge for at alle arbeidstakere som bruker stillas som arbeidsplattform for arbeid i høyden, får grunnleggende opplæring i stillaset som skal brukes.

Kravet gjelder uansett høyde på stillaset.

Opplæringen må inkludere en gjennomgang av [virksomhetens veiledning for montering, bruk og demontering av stillaset](#). I tillegg må opplæringen inneholde informasjon om blant annet:

- forholdsregler ved bruk av stillaset
- stillasets oppbygging
- hvordan stillaset er montert
- begrensninger i endringer av stillaset
- belastningsbegrensninger

Det er ikke krav om hvor mange timer opplæringen skal vare. Det er heller ikke krav om kompetansebevis eller annen dokumentasjon.

Arbeidstilsynet oppfordrer alle arbeidsgivere til å etablere et system for å sikre at alle arbeidstakere som bruker stillas, får opplæring. Et slikt system bør være en del av virksomhetens internkontroll.

Tilby informasjon til andre personer i stillaset

Arbeidstakere og andre personer som oppholder seg i stillaset, for eksempel i forbindelse med inspeksjon eller kontroll, regnes ikke som brukere av stillaset.

Arbeidsgiver bør likevel tilby informasjon til disse personene, blant annet om nødvendige forhåndsregler og stillasets skilt (også kalt godkjenningsskilt). Arbeidstilsynet anbefaler å inkludere dette i virksomhetens internkontroll.

[Se Arbeidstilsynets kommentar til forskrift om utførelse av arbeid §17-5](#)

Kartlegg og vurder risiko

Montering av stillaser og arbeid i høyden innebærer fare for fall og skader, selv fra lave høyder. Derfor må dere kartlegge og vurdere risiko ved både planlegging og utførelse av stillasarbeid.

Risikovurderingen skal gjennomføres i samarbeid med arbeidstakerne, verneombud og tillitsvalgte.

I risikovurdering knyttet til stillasarbeid er det spesielt viktig å tenke på

- hvordan stillaset skal brukes over tid
- ulike brukere av stillaset og deres kortsiktige og langsiktige behov
- hva stillasbruken vil kreve av ekstratiltak for å beskytte brukere, fotgjengere og andre
- hvordan stillasbruken vil påvirke behovet for stabiliserende tiltak og forankring
- høyden som arbeidet skal utføres fra, herunder risiko for at personer eller gjenstander kan falle ned fra stillaset
- forhold av betydning for valg av fallsikringstiltak, herunder arbeidets art og varighet, underlag, rasfare m.m.
- belastninger som påføres arbeidsutstyr eller arbeidsplattform
- behov for trappetårn og andre ergonomiske tiltak
- atkomst og muligheter for evakuering
- trafikale forhold og behov for barrierer og andre sikringstiltak for å beskytte stillaset
- værforhold og andre faremomenter på den aktuelle arbeidsplassen
- hvordan sikre stillaset og beskytte det mot ytre krefter, for eksempel fra vind, nedbør eller påkjørsel
- hvordan endring av stillaset, for eksempel ved tildekking, kan gi større påkjenning fra vind, nedbør og andre tilleggskrefter

[Les mer om hvordan dere gjennomfører risikovurdering og last ned maler](#)

Hvordan montere, bruke og demontere stillas

Krav om monteringsveiledning og skriftlig arbeidsinstruks

Arbeidsgiver skal sørge for at de som skal montere stillas får monteringsveiledning og skriftlig arbeidsinstruks. En gjennomgang av monteringsveiledningen skal også inngå i opplæringen av stillasets brukere.

Arbeidsinstruks

Arbeidsinstruksen skal inneholde

- krav og rutine for bruk av personlig verneutstyr og fallsikringsutstyr under montering
- beskrivelse av hvordan bygge stillas med bruk av kollektive arbeids- og sikringsmetoder

Dersom stillaset skal tildekkes, bør dette tas høyde for i arbeidsinstruksen.

Monteringsveiledning

Stillas må monteres og forankres i tråd med stillasets monteringsveiledning. Det er ulike krav til monteringsveiledning for stillas som monteres etter standardoppstillingen i leverandørens bruksanvisning, og stillas som avviker fra standardoppstillingen:

Monteringsveiledning for stillas som monteres i standardoppstilling

- Gjelder for stillas med norsk typegodkjenning eller sertifikat.
- Leverandørens bruksanvisning kan brukes som monteringsveiledning.
- Monteringsveiledningen må inkludere mer detaljert tilleggsinformasjon om stillaset, dersom det er nødvendig for å kunne montere, bruke og demontere stillaset på en sikker måte.
- Tilleggsinformasjonen må utarbeides av en kvalifisert person som kjenner stillasets kompleksitet.

Detaljert monteringsveiledning for stillas som ikke monteres i standardoppstilling

- Gjelder for alle stillas som skal monteres, endres, eller på andre måter avviker fra standardoppstillingen i leverandørens bruksanvisning.
- Gjelder også for alle stillas som tildekkes.
- Monteringsveiledningen må utarbeides av en kvalifisert person som kjenner stillasets kompleksitet, slik at stillaset kan monteres, brukes og demonteres på en sikker måte.
- Dersom stillaset skal tildekkes, bør dette inkluderes i monteringsveiledningen.
- Monteringsveiledningen bør beskrive nøyaktig hvor og hvordan forankringspunktene skal plasseres.

[Se spesifikke krav og Arbeidstilsynets kommentar i forskrift om utførelse av arbeid § 17-8.](#)

Systemstillas må være sertifisert

Alle stillassystem som omsettes i Norge [skal ha et sertifikat](#) som viser at stillaset er lovlig omsatt.

Sertifikatet skal være fra et [akkreditert sertifiseringsorgan i EU \(european-accreditation.org\)](#).

Produsenter av stillas og virksomheter som omsetter systemstillas har ansvaret for å sertifisere stillas som skal omsettes i Norge.

Systemstillas som er typegodkjent av Arbeidstilsynet før 1. juli 2016 og vedlikeholdt etter stillasets bruksanvisning, kan fortsatt brukes.

Alle stillas skal ha lett synlig skilt

Alle stillas skal ha et lett synlig skilt (også kalt godkjenningsskilt) som viser om stillaset er godkjent eller ikke godkjent for bruk.

Skiltet må være lesbart og kunne motstå vær og vind over tid.

Skiltet skal informere om

- hvem som eier stillaset
- hvem som har bygget stillaset
- hvilke belastninger stillaset er dimensjonert for
- kontaktperson med telefonnummer
- siste kontrolldato og navn på kontrollør

Skiltet skal oppdateres etter hver kontroll.

Når deler av et stillas ikke er klar til bruk, for eksempel under montering, demontering eller endringer, skal hele stillaset skiltes med forbud mot bruk.

Stillas høyere enn to meter skal ha rekkverk

Stillas med gulvhøyde over to meter skal alltid ha rekkverk. Det samme gjelder stillas som er lavere enn to meter, dersom risikovurderingen viser at det er behov for det.

Det er også krav til fotlist (sparkebord) dersom det er fare for at gjenstander kan falle ned. Arbeidstilsynet anbefaler montering av fotlist både innvendig og utvendig av stillasgulvet. Dette gir større beskyttelse mot fallende gjenstander for personer som jobber på nivå under.

[Se krav til sikring mot fall i arbeidsplassforskriften § 6-5.](#)

[Se krav til utforming av rekkverk i arbeidsplassforskriften 2-22.](#)

Sørg for riktig dimensjonering av stillas og stillaskonstruksjoner

Stillas, rekkverk og andre deler av stillaset, må beregnes og dimensjoneres slik at hele stillaskonstruksjonen står støtt og er sterk nok til å motstå påkjenninger.

Vind og andre krefter som kan påvirke stillaset må inkluderes i beregningen.

Stillas som tildekkes skal forankres med ekstra fester eller forankringspunkter. Ekstra forankring skal sikre stillaset mot de tilleggskreftene som dekket kan utløse, og dette må også med i beregningen.

[Se spesifikke krav og les Arbeidstilsynets kommentar i forskrift om utførelse av arbeid § 17-7.](#)

Rekkverk til kantsikring skal være dimensjonert og sertifisert

Dersom rekkverket i et stillassystem skal brukes som kantsikring ved arbeid på tak, må rekkverket være sertifisert etter standard [NS-EN 13374:2013+A1:2018 \(standard.no\)](#).

Rekkverket må også være riktig dimensjonert ut fra bruksområdet. Styrke- og konstruksjonskravene til rekkverket avhenger av vinkelen på taket.

[Se flere krav ved bruk av rekkverk som kantsikring](#)

Krav til rømningsvei og tildekking

- Stillas skal ha sikker og hensiktsmessig atkomst, helst med eget trappetårn.
- Stillaset skal ha tilstrekkelig plass for brukere, verktøy og materialer. Arbeid skal kunne utføres i arbeidsstillinger som ikke gir uheldige fysiske belastninger.
- Brukere skal kunne bevege seg uten risiko for å henge fast i, eller støte mot, stillasdelar eller gjenstander på stillaset.
- Hvis stillaset har deler som ikke er klart for bruk, for eksempel når det gjøres endringer, skal det uferdige området sperres av fysisk for å hindre atkomst.
- Ved brann vil stillas fungere som rømningsvei for de som oppholder seg på stillaset, og i noen tilfeller for de som oppholder seg i bygget.
- Tildekking av stillas øker risikoen ved brann, og dermed også kravene til rømningsveier fra stillaset.
 - Materialer for tildekking av stillas må derfor oppfylle [brannkravene for materialer brukt i rømningsvei \(dibk.no\)](#).
 - Materialer som oppfyller standard [NS-EN 13501-1:2018 \(standard.no\)](#) er også godkjent.

[Se spesifikke krav til atkomst og les Arbeidstilsynets kommentar i forskrift om utførelse av arbeid § 17-12.](#)

[Les Arbeidstilsynets kommentar om tildekking og brannfare i forskrift om utførelse av arbeid § 17-20.](#)

[Se krav til rømningsvei i byggteknisk forskrift § 11-14. \(dibk.no\)](#)

Krav til stillasgulv

Stillasgulv skal monteres slik at de ikke forskyver seg ved normal bruk. Stillasgulv skal også

- festes til resten av stillaskonstruksjonen, og skal ikke ha ender som kan vippe
- være jevne og utformet slik at materialer, verktøy og andre gjenstander ikke kan falle gjennom
- ha en overflate som motvirker at de blir glatte
- ha tilstrekkelig stivhet og styrke

Åpninger i stillasgulvet skal være sikret med rekkverk eller solid tildekking.

Arbeidstilsynet fraråder bruk av labanklemmer av trevirke

Labanklemmer av trevirke kan få råteskader som er vanskelig å oppdage, selv med gode rutiner for kontroll og vedlikehold. Derfor fraråder Arbeidstilsynet bruk av labanklemmer av tre.

Arbeidstilsynet anbefaler heller lemmer av aluminium som er tilpasset stillassystemet som skal monteres. Labanklemmer i aluminium er også enklere å håndtere og lagre.

Stillasgulv som brukes til adkomst for arbeid på tak bør være droptestet.

[Les mer om krav til stillasgulv og Arbeidstilsynets kommentar i forskrift om utførelse av arbeid § 17-14.](#)

[Spesifikke krav til stillas og stillasmateriell i forskrift om utførelse av arbeid § 17-15.](#)

[Spesifikke krav til utragende og hengende stillas forskrift om utførelse av arbeid § 17-16.](#)

Sørg for sikker forankring og stabilisering

Et stillas må forankres og stabiliseres godt for å forhindre velt eller kollaps.

Dersom forankringen ikke er beskrevet i monteringsveiledningen, må disse beregnes. Beregningene skal dokumenteres sammen med dokumentasjon på at konstruksjonen eller fasaden som stillaset forankres i, tåler summen av alle de påregnelige kreftene.

Stillas som ikke er ment å være frittstående eller hengende, skal forankres ved å feste eller stage stillaset i en stiv konstruksjon eller i bakken.

Krav til forankring

Stillasets forankring skal

- motstå både strekk- og trykkbelastninger
- prøves med 20 prosent høyere belastning enn de er beregnet for
- dimensjoneres etter påregnelige vindkrefter på stedet, både på langs og tvers av stillaset
- festes i stillasets spirer eller ramme, så nær knutepunktene med lengdebjelkene som mulig

Hvor tett forankringene skal stå, avhenger av

- stillasets belastningsklasse
- vindbelastning på stedet
- festeanordningenes kapasitet
- konstruksjonen eller fasaden stillaset forankres i
- om stillaset er tildekket eller ikke

Vanligvis skal en forankringsrekke plasseres i høyde med de øverste lengdebjelkene.

Kontroller også at konstruksjonen eller fasaden som stillaset forankres i, og festemidlene for forankringsstagene, tåler belastningen de er beregnet for.

[Se spesifikke krav til forankring i forskrift om utførelse av arbeid § 17-18.](#)

Bruk av rullestillas

Mange ulykker med rullestillas skyldes mangelfull planlegging eller feil bruk av stillaset, for eksempel hvis underlaget er ujevnt eller at stillaset flyttes under bruk. Derfor er god planlegging og opplæring viktig for å forebygge ulykker.

Rullestillas skal bare brukes på fast, jevnt og horisontalt underlag, slik at stillaset er mest mulig stabilt under flytting og bruk. Rullestillas skal også være utstyrt med en sikkerhetsinnretning som kan hindre at det flytter seg.

Dersom stillaset ikke er løftet opp av støttelabber, skal alle hjul ha god kontakt med underlaget når stillaset brukes.

Rullestillas skal flyttes på forsvarlig måte. Ingen skal oppholde seg på stillaset under flytting. I tillegg må gjenstander på stillaset fjernes eller sikres mot å falle ned før stillaset flyttes.

Bruk av rullestillas skal følge produsentens brukerveiledning.

Se standard [NS-EN 1004-1:2020 \(standard.no\)](#) og standard [NS-EN 1004-2:2021 \(standard.no\)](#) for mer informasjon om krav til rullestillas.

Krav til stillasmateriell for tak over tak-konstruksjon, løftebukk eller støttekonstruksjon

Stillasbyggere bruker ofte stillasmateriell til å lage ulike konstruksjoner, for eksempel tak-over-tak, løftebukker og rammer for montering av kran, og støttekonstruksjoner til forskaling.

Løftebukker bygd av stillasmateriell omfattes av [maskinforskriften](#). Slike konstruksjoner blir sett på som nye produkter, og er underlagt samme krav som produkter og maskiner som skal omsettes. r Løftebukker, løftebjelker og andre lignende konstruksjoner bygd av stillasmateriell må derfor [samsvaresvurderes og CE-merkes](#).

Støttekonstruksjoner, og tak-over-tak-konstruksjoner der hele eller store deler av bygget er innkapslet, må oppfylle kravene i [byggteknisk forskrift \(dibk.no\)](#) og [Eurokode 1 \(standard.no\)](#).

Arbeidstilsynet fraråder bruk av bukkestillas

Å bruke bukkestillas som arbeidsplattform for arbeid i høyden innebærer høyere risiko enn ved bruk av andre typer stillas. Bukkestillas mangler blant annet sparkelister og rekkverk. De kan også bygges opp til 2 meter, noe som er relativt høyt med tanke på fallrisiko. Det stiller også store krav til flatt og stødig underlag.

Kombistiger og sammenleggbare stiger brukes ofte som bukkestillas. Under arbeid er oppmerksomheten rettet mot arbeidsoppgaven, og det er derfor større risiko for fall fra slike bukkestillas dersom du mister balansen eller trækker feil.

Det finnes sikrere stillasløsninger som kan brukes istedenfor bukkestillas ved lave høyder, og Arbeidstilsynet fraråder derfor bruk av bukkestillas. Tryggere alternativer til bukkestillas kan være rullestillas eller andre mobile løsninger med både rekkverk og arbeidsplattform.

Kontroll og vedlikehold av stillas

Arbeidsgiver skal sørge for at stillaset kontrolleres før bruk, og deretter med jevne mellomrom. Etter hver stillaskontroll skal det lages en rapport.

Kontrollen må gjennomføres av en kvalifisert person, altså en person som har fått opplæring for den aktuelle stillastypen.

Dersom stillaset ikke har vært i bruk i mer enn en uke, må stillaset kontrolleres før det tas i bruk igjen.

Så lenge stillaset er i bruk, skal det kontrolleres med jevne mellomrom. Stillaset skal alltid kontrolleres ved nye forhold som kan utgjøre en risiko. Det kan for eksempel være endringer i værforhold som vind, regnbyger, snøfall og temperatur.

Også andre forhold kan ha påvirket stillasets stabilitet, styrke og sikker bruk. For eksempel når forankring og stag endres, eller hvis stillasgulv og rekkverk flyttes eller demonteres.

Sjekk dette under kontroll av stillas

Under kontroll er det viktig å sjekke at

- adkomst til alle stillasets nivåer er forsvarlig
- stillaset står på stabile grunnforhold
- stillasets underlag og understøttelse er stabilt og sikkert
- stillasgulv, rekkverk og sparkelister er forsvarlig montert
- alle typer låser, spesielt vangelåser, er i riktig posisjon
- bærende konstruksjoner er forsvarlig sikret og forankret

Lag rapport etter hver kontroll

Arbeidsgiver skal sørge for at det skrives rapport etter hver stillaskontroll. Rapporten skal inneholde

- navn på kontrollør og kontrollørens arbeidsgiver
- navn på virksomheten som eier stillaset
- opplysninger om mangler som er funnet, og med frist for retting
- navn på personer i virksomheten som er ansvarlig for utbedring av mangler
- tekniske opplysninger
- kontrollørens signatur

Kontrollrapportene skal være tilgjengelig for alle arbeidsgivere og arbeidstakere som skal bruke stillaset. Også Arbeidstilsynet og de ansattes representanter, for eksempel verneombud og tillitsvalgte, skal få se eller tilsendt rapportene dersom de ber om det.

Dersom kontrollen avdekker mangler som medfører fare for brukernes sikkerhet, skal kontrolløren

- henge opp et skilt som informerer om at stillaset ikke er godkjent for bruk
- fysisk sperre av stillaset for å hindre atkomst

Kontroll av stillas, forskrift om utførelse av arbeid § 17-9

Rapport for kontroll av stillas, forskrift om utførelse av arbeid § 17-10

Sørg for gode vedlikeholdsrutiner

Arbeidsgiver skal sørge for at det blir etablert vedlikeholdsrutiner for kontroll av alt stillasmateriell. I tillegg må det etableres kriterier for å kassere stillasmateriell, som beskrevet i produsentanvisningene. Dersom dere er i tvil, kan dere ta kontakt med produsenten for råd.

Gode rutiner for vedlikehold og kassering

- Materialer som brukes til egenproduserte stillaser, for eksempel trestillaser, skal rengjøres, vurderes og sorteres mellom hver bruk.
- Materialer og utstyr som ikke tilfredsstiller kravene, skal merkes tydelig og gjøres ubrukelig til stillasformål.
- Komponenter som er skadet kan repareres. Følg produsentens anvisning for reparasjon før komponentene lagres sammen med uskadet materiell.
- Komponenter som ikke kan repareres, skal kasseres.

Monteringsveiledning for stillas som er sertifiserte eller har norsk typegodkjenning, bør inneholde rutiner for vedlikehold og kassasjon.

Mer informasjon og regelverk

[Les mer om arbeid i høyden](#)

[Les mer om HMS i bygg og anlegg](#)

[Les mer om sikkert vedlikehold](#)

[Forskrift om utførelse av arbeid, kapittel 17, Arbeid i høyden](#)

[Produsentforskriften kapittel 4 Stillaser og stiger](#)